

ROMÂNIA
Avocatul Poporului
Ombudsman

Str. Eugeniu Carada , nr. 3, Sector 3, București

Telefon +40-21-312.71.01 Fax: +40-21-312.49.21 Internet: <http://www.avpoporului.ro> E-mail: avp@avp.ro

Ref. Dosar Curtea Constituțională nr. 530D/2016

PUNCT DE VEDERE
privind excepția de neconstituționalitate invocată de inculpatul [REDACTED]
[REDACTED], în dosarul nr. [REDACTED],
aflat pe rolul Judecătoriei Fălticeni

Obiectul excepției de neconstituționalitate îl constituie dispozițiile **art. 70 alin. (1) din Codul de procedură penală**, potrivit cărora *”în tot cursul procesului penal, asupra abținerii sau recuzării procurorului se pronunță procurorul ierarhic superior”*.

Autorul excepției consideră că, în cursul procedurii de cameră preliminară sau în cursul judecății, soluționarea cererii de abținere sau recuzare a procurorului de către procurorul ierarhic superior, fără niciun control din partea judecătorului de cameră preliminară sau din partea președintelui completului de judecată, aduce atingere dispozițiilor art. 1 alin. (4), art. 21 alin. (3), art. 124 și art. 126 alin. (1) din Constituție.

Din examinarea criticilor formulate, constatăm că, în fapt, autorul excepției **se referă și la dispozițiile alin. (4) al art. 70** din Codul de procedură penală, care lipsesc de o cale de atac ordonanța prin care procurorul ierarhic superior se pronunță asupra abținerii sau recuzării procurorului.

Prin Încheierea din data de 18 aprilie 2016, de sesizare a Curții Constituționale, instanța de judecată apreciază că aceasta este întemeiată, putând exista situații în care vătămarea produsă părților, prin participarea unui procuror incompatibil, să nu poată fi înlăturată decât prin anularea încheierii de cameră preliminară sau a hotărârii judecătorești și trimiterea cauzei spre rejudecare.

Referitor la critica de neconstituționalitate a art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală, față de art. 21 alin. (3), art. 124 și art. 126 alin. (1) din Constituție, constatăm că **aceasta este întemeiată**, pentru următoarele considerente:

În generalitatea sa, art. 21 din Constituție permite oricărei persoane accesul la justiție, pentru apărarea oricărui drept sau libertate și a oricărui interes legitim, indiferent dacă acestea rezultă din Constituție sau din alte legi.

Liberul acces la justiție presupune accesul la mijloacele procedurale prin care se îndeplinește actul de justiție. Instituirea unei căi de atac ca modalitate de acces la justiție implică în mod necesar asigurarea posibilității de a o utiliza pentru toți cei care au un drept, un interes legitim, capacitate și calitate procesuală. Or, art. 70 din Codul de procedură penală lipsește de posibilitatea atacării ordonanței prin care procurorul ierarhic superior se pronunță asupra abținerii sau recuzării procurorului, în fața unei instanțe de judecată.

Sub aspectul dreptului de acces la justiție, Curtea de la Strasbourg a stabilit, în mod constant, în jurisprudența sa, că dreptul de acces la o instanță judecătorească constituie un element inerent al dreptului la un proces echitabil prevăzut de art. 6 paragraful 1 din Convenție (Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza Golder împotriva Regatului Unit, paragraful 36, Hotărârea din 30 octombrie 1998, pronunțată în Cauza F.E. împotriva Franței, paragraful 44, Hotărârea din 7 mai 2002, pronunțată în Cauza McVicar împotriva Regatului Unit, paragraful 46). În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat că art. 6 paragraful 1 din Convenție consacră "dreptul la un tribunal" în raport cu care dreptul de acces, și anume dreptul de a sesiza instanța judecătorească competentă, nu constituie decât un aspect, la care se adaugă garanțiile referitoare la organizarea și la compunerea instanței, respectiv la procedura de judecată, toate aceste aspecte formând dreptul la un proces echitabil (Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza Golder împotriva Regatului Unit, paragraful 36). Convenția are ca scop să protejeze

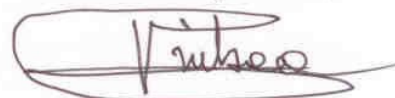
drepturi concrete și electiv, nu drepturi teoretice sau iluzorii, afirmație ce vizează în mod special dreptul de acces la o instanță judecătorească, având în vedere locul deosebit pe care dreptul la un proces echitabil îl ocupă într-o societate democratică (Hotărârea din 9 octombrie 1979, pronunțată în Cauza Airey împotriva Irlandei, paragraful 24, Hotărârea din 15 februarie 2005, pronunțată în Cauza Steel și Morris împotriva Regatului Unit, paragraful 59). În această privință, Curtea de la Strasbourg a reținut că faptul de a putea folosi căile de atac interne nu respectă în mod necesar imperativele art. 6 paragraful 1 din Convenție, ci mai trebuie constatat faptul că nivelul de acces asigurat de legislația națională este suficient pentru a asigura persoanelor interesate "dreptul la o instanță", ținând cont de principiul preeminenței dreptului într-o societate democratică (Hotărârea din 21 februarie 1975, pronunțată în Cauza Golder împotriva Regatului Unit, paragrafele 34-35, Hotărârea din 6 decembrie 2001, pronunțată în Cauza Yagtzilar și alții împotriva Greciei, paragraful 26, Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza Lungoci împotriva României, paragraful 35, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006).

Or, fiind vorba de acte și măsuri luate de procuror **în cursul procesului penal**, acestea trebuie să fie supuse nu numai controlului ierarhic, în cadrul Ministerului Public, dar și controlului din partea instanțelor judecătorești. De aceea, persoana nemulțumită de soluția dată plângerii sale în cadrul Ministerului Public are dreptul, potrivit art. 21 din Constituție, de a se adresa justiției, pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor sale legitime, iar dispoziția alin. (2) al aceluiași articol din legea fundamentală precizează că "*nici o lege nu poate îngrădi exercitarea acestui drept*".

Prin **Decizia nr. 486/1997**, Curtea Constituțională a statuat: "fiind vorba de acte prin care se înfăptuiește justiția, este firesc ca acestea să fie verificate și confirmate ori infirmate de instanțele judecătorești, singurele autorități prin a căror activitate se realizează justiția".

Ca atare, apreciem că dispozițiile art. 70 alin. (1) și (4) din Codul de procedură penală **sunt neconstituționale, în raport de art. 21 alin. (3), art. 124 și art. 126 alin. (1) din Constituție, întrucât nu permit persoanei nemulțumite de soluția procurorului ierarhic superior asupra abținerii sau recuzării procurorului, să se adreseze justiției.**

Avocatul Poporului,

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Victor Ciorbea', enclosed within a hand-drawn oval border.

Victor CIORBEA

București, 16 iunie 2016